

PONTSO YA BOTSHELELA

Ketsahalo ya pele

Ke moreneng hoseng Ntsie o etetse morena. O fumana morena le banna ba babedi ba lekgotle feela ho bonahala hore ba se ba phethela ditaba tsa bona mme ba arohana.

Ntsie: Moreneng mona.

**Morena le banna
ba lekgotla:** Dumela Ntsie.

Ntsie: E kaba morena o phetse le banna ba hae?

Morena: Re a phela wena o phela jwang ha o re tsohelletse hoseng ha kaale?

Ntsie: Ke tlile ho wena ka ditaba tsa bana morena.

Morena: E re ke qetelle le banna bana ba tsebe ho lokoloha.

Ntsie: Ke a leboha morena.

Morena o bua le banna ba lekgotla mme ba arohana.

Morena: Atamela monna ke utlwe selo sa hao.

Ntsie: Ke a leboha morena. E re ke hle ke phunye seso se tswe boladu.

Morena, moradi wa ka Tumi o imme mme o imisitswe ke mora Bene. Maobane mona ke romme leqosa ho isa molato. Ha o na ho dumela Morena hore le kgutlile ka ntshwe di sa fohlwa. Le re Bene o ne a mo tshepisa diopapina kamora ho bala lengolo leo ke neng ke mo ngolletse lona ke mo tsebisa ka kemaro ya moradi wa ka.

Morena: O tshepisa leqosa diopapina jwang athe yena ke morumuwa feela?

Ntsie: Ha ke tsebe Morena feela leqosa le re o nthohakile a ba are ha a na nako ya ho arabela mangolonyana a tletseng masawana. Morena ke tlile ho tla o tlalehela e le hore o tsebe ka boemo bona ba ditaba. Bene ke motho ya tala haholo mme ha ke batle ho iphumana ke ntse ke kena kenana le yena.

Morena: Ke a utlwa monna. Jwale o ka rata ha ke kena dipakeng?

Ntsie: Ke lona lebaka la mantlha le ntlisitseng ho wena morena. Nna ke a hlokomela hore nka se e hlanake ke le mong. Ke ne ke nahana hore o tla sebetsa ditaba tsa bana ka tlhompho empa ke fositse. Bene ha se motho wa ho fetoha.

Morena: Ako mpoelle ditaba kaofela he ke tle ke tsebe ho buisana le banna ba lekgotla pele re le bitsa.

Ntsie: Moradi wa ka o ntlalehetse hore o etseditswe ngwana ke mora Bene, Tatolo. O kgweding ya bohlanano ha re bua. O ne a patile taba ena hofihlela mmae a mo hlokomela nakong eo a hlapang. Ha a mmotsa a bolela dinako tseo a qetetseng ho ya matsatsing ka yona. Mma a bala mme a hlokomela hore dikgwedi di se di le hlano. Re ile ra bitswa le sekolong ka tsona ditaba tsena tsa kemaro. Ke ngolletse Bene lengolo ho mo tsebisa taba ena ke moo a sa batlang ho e mamela.

Morena: Ho lokile ke tla teka taba ena hosane hoseng mane kgotla. Ke tla roma leqosa le mpitsetse Bene. Le wena ke tla o hloka mona. Ho tla tswa hore na ditaba di eme jwang, ke tla bitsa bana hoba ke bona beng ba ditaba. Lona le amohela feela seo ba le bolellang sona.

Ntsie: Ho jwalo Morena. Ke lebohela nako ya hao. Re tla bonana hosane.

Morena: Ke hantle monna o fihla ke ntse ke lohotha ho hlaha ka masimong.

Ntsie: E re ke o lokolle o tsebe ho tsamaya. Dikgomo!

Morena: Ho lokile monna.

Morena o arohana le Ntsie.

Ketsahalo ya bobedi

Ke kgotla ho dutse morena le banna ba lekgotla. Morena o ba bitsitse kajeno ho tla tshohla ditaba tsa Ntsie le Bene.

Morena: Banna ke le bitsitse kajeno ho tla buisana ka ditaba tsa moradi wa Tumi le Ntsie. Maoba mona Ntsie o fihlile mona a lla a re mora wa Bene o sentse moradi wa hae. Ke ile mmolella hore ke sa tla bua le banna ba lekgotla pele. Ka mmolella hore ke tla mo etsetsa molaetsa hore a tle hang ha re buisane ka ditaba tsa hae.

Morero: Hao banna! Ke mora wa Bene monga sekate?

Thabo: He banna! Mehlolo.

Lesedi: Ena ke meleko banna!

Thabiso: Ke a bona jwale. Nkile ka kopana le moradi eno wa Ntsie bosiu a potlakile a dikela ka lengope. Ke ile ka ipotsa na o ya kae hona ka shwalane jwalo. Ho hlakile o ne a ya moshanyaneng eno.

Tau: Butle Thabiso ka ho bua dintho tseo o sa di tsebeng. Taba ena e tshophodi mme ha e batle ho sejetswa ka dikgopolo feela.

Morena: Butleng banna. Ha ke so le bolelle le ditaba kaofela feela le se ntse le iketsetsa diqeto.

Puso: Bua morena re mametse.

Morena: Ntsie o mpoelletse hore o lekile ho ya ho Bene ho ya mo tsebisa ka boemo bona empa ba seke ba utlwana. *Banna ba kgotsa kaofela.*

Morena: Butleng banna!

Ho utlwahala mokutu ekare ntwala e teng. Morena le banna ba lekgotla ba thola- thola ho mamela se etsahalang.

Morena: Banna e kare ho na le mokutu ka hara motse.

Thibedi: Le rona morena re utlwa mokutu ono.

Ho utlwahala seboko sa motho wa mosadi.

Tumi: Jonna thusang we! Motho ke enwa a bolaya monna wa ka. Jowe ! Jo! Jo thusang! Batho thusang.

Morena le banna ba lekgotla ba utlwa seboko sena mme ba

tloseletsa ho leba moo mokgosi hlahang teng.

Ke lapeng ha Ntsie le Tumi. Ntsie o ka fatshe o palangwe ke Bene mme Bene o phahamisitse molamu o ntse a bata Ntsie ka ona. Mosadi wa Ntsie o lla seboko. O itshwere hloohong.

Tumi: Jo motho a mpolaela monna we. E kaba ngwana eo o ntenetseng ka ho re tlišetsa mathata a tje? *Tumi o itahlela fatshe ha a bona morena le lebotho la hae.*

Morena: Ke meleko ya eng eo ke e bonang ka hara motse wa ntate? Bene! Ntsie! Le etsang ka pela bana le basadi? Ba le loile na?

Bene o theo ha hodima Ntsie ya seng a fopha madi hloohong.

Bene: Morena ke kgathetse ke ho tellwa ke Ntsie. Ke nako jwale ke thotse a ntse a bua ka lelapa la ka.

Ntsie: Morena, o tseba ditaba tsa ka. Ke tlile ho wena maobane ke re o kene dipakeng. Ke makala hona jwale ha ke bona Bene a se a fihla a ntlhasela haka mona mme a se a ntwantsha.

Bene: Ho bohloko morena ho tellwa ke serathana se kang Ntsie tjena.

Thabiso: Tholang banna le se le re hlabisitse dihlong. Ha le bone tlotlollo eo le e etseng?

Morena: Ke le batla kgotla mane hona jwale wena Bene le Ntsie. Tumi, tlamisa monna enwa wa hao a tsebe ho ntshala morao.

Tumi: Ke tla etsa jwalo morena.

Morena o a tloha le banna ba lekgotla ba setse Bene morao ya ntseng a honotha ho ya kgotla.

Morena o fihla kgotla le banna ba lekgotla

Morena: Kgele! Mehlolo e tjena ha ke so e bone. Re ne re e so bue le ka taba ena feela ho se ho etsahala meleko e tjena. Bene o hloka ho ntlhalosetsa na o nkile matla kae a ho ya ha Ntsie o ilo mo lwantshetsha ha hae.

Banna ba lekgotla: Ke ho tella ho hoholo hoo.

Neo: Morena o rata hore ke bonolo haholo empa mona teng nka be ke bolaile Bene. Monna ya o hlaselang ha hao o a o tella mme o batla o mo shape. Ke hobane a tella Ntsie.

Bene: O thole wena o hlohwang ke mosadi. Tsa hao di o hlotse hoba o serota sa monna.

Morena: Banna le sa ntse le tswelapele ho ntella le kamora hore le etse mahlabisa dihlong a tjena. Tholang! Kannete ke swabile haholo hore ebe banna ba motse ona ba lokelang ho kgalema le hoba mohlala baneng ebe ke bona ba re hlabisang dihlong tjena. Le re ban aba etse jwang? Hona na le a hlokomela hore na taba ee eo le e tlatseditse lerata ha kale e ama ban aba rona? Ha ke a thaba ho hang. Ha le tsebe na banna ba sebetsa qaka jwang ha e se e hlahile? Hona le ne le tlo ntlalehela hobaneng ha le se le iketseditse diqeto tsa lona?

Ntsie: Morena! Ha e hate ka maro hle morenaka. Ke kopa sebaka ke o hlalose tse na ho etsahetseng ha ditaba di tla fihla mona.

Morena: Bua monna.

Ntsie: Ke ne ke le mane haka mosadi wa ka a qeta ho ntsholela dijo ha ke utlwa lerata la motho wa monna ka ntle. O ne a utlwahala a halefile haholo. Ke ile ka tlohella dijo tsaka mme ka hlwedisa ntle ho sheba se etsahalang. Ke ile ka kopanya mahlo le Bene ya neng a bonahala a halefile haholo. Moo ke reng ke tla mmotsa molato, a be a se a ntlhwele setha ka molamu. Ka re ke a thiba empa a mpheta k aba ka kena fatshe. O ile a ntja tsome morenaka. Ke ne ke ferekane ke sa tsebe na nka etsa jwang. Ho bonahala a tlile haka ka sepheo sa ho ntlhasela morena. Nakong eo ke welang fatshe ke ha mosadi wa ka a hlaha monyako mme a hlaba mokgosi. Ha ke tsebe na ke hobaneng a tlile haka a se a le makwebeta jwalo morena. Empa nakong eo a ntseng a nkgakgatha tha molamu o itse re re mora wa hae o etseditse moradi wa rona ngwana motseng mona. Ho bolelang ke sona sesosa morena. Empa o tla ipuelella morena nna ke sona seo ke se tsebang le ho se utlwa.

Morena: Bua Bene re utlwe lehlakore la hao la ditaba.

Bene: Morena! Ke qale pele ka ho itshwela mokgubu ka ho o tella morena. Ha e lale makwala re none. Morena, ke maoba mona ha ke feta ka sekgutlong ka mane ha ke utlwa basadi ba motse ona wa hao morena ba ntse ba bua ba re Ntsie o re mora w aka o etseditse moradi wa hae ngwana. Ke ile ka etsa eka ke a feta morena ka ha ba ne ba sa mpone empa ka potela ka sefate ho utlwa hantle seo ba se buang. Ke utlwile ba re yena Ntsie o itse ha a ka kopana le moraka o tlo mo fapantsha le pula. Taba ena e ile ya nkhalafisa haholo morena mme ka etsa qeto ya hore e hle e be nna ya fapanyang Ntsie le pula pele a ka atamela mora wa ka.

E ile yaba ha ke sa botsa morena ke se ke nka lebetlela laka ho ya ha Ntsie. Ke a hlokomela ke bile phoso hob a nka be ke tlile mona hot la o tsebisa morena. Ke se ke ikopela tshwarelo feela Ntsie yena o a tella morena.

Morena: Na ha se meleko? Bene, o re o mametse mashano a basadi? Ke yona taba e o isitseng ha Ntsie ee? Na banna ke utlwa hantle?

Morero: Ehlile o realo morena. O mametse ditaba tsa bo Maditaba a nto ya ka tsona hoy a hlasela monna e mong ha hae.

Morena: Bene, e re ke o botse potso e bobebe ke ena. Na mora wa hao ke yena monga sekate?

Bene: Tjhe morena, ha se yena.

Morena: O tseba jwang hore ha se yena?

Bene: Moraka o sa le monyenyanane morena. Ha a so kene ditabeng tsa thobalano.

Morena: O tseba jwang? O dula o tsamaya le yena ka dinako tsohle?

Bene: Tjhe morena empa ke tseba mora waka.

Morena: Na o kile wa botsa mora wa hao ka taba ee pele wena o iketsetsa diqeto?

Bene: Tjhe morena ha ke so mmotse.

Morena: Teng ha a ka re ke yena o tla reng?

Bene: E tla ba ke mohlolo morenaka.

Morena: Ke batla o tsamaye o ilo mpitsetsa mora wa hao hona jwale. Wena Ntsie o kile wa bua le moradi wa hao mabapi le kimo ya hae?

Ntsie: Ho jwalo morena. Ke ka hoo ke tlileng ho wena hore o tlo nthuso ho rarolla qaka ena kaha ke tseba hore Bene hlooho ena e a nela. Moradi waka o mphile lebitso la mora Bene a re ke mohlankana wa hae mme bobedi ba tseba ka taba ena. Ke makalla ha Bene a tiisa a hlapanya hore ha se mora wa hae monga sekate. Ke maketse le ho feta ha a re more wa hae o sa le monyenyanane athe ke yena ya moholo ho moradi waka.

Morena: Le wena Ntsie ke batla o ntatele moradi wa hao feela a se tle mona kgotla. O mo ise ka lapeng ho mofumahadi. Ke batla taba ena re hle re e tshohle e fele.

Bene le Ntsie ba tsamaya ba ilo lata bana.

Morena: Banna, e be le ntse le mametse ka hloko ditaba tsena. Le se mamele feela empa le be le ithute. Ntwa ha e ahe motse. Ha ho lebaka la hore ebe ho bile le tshollo ya madi ka lebaka la bana. Ha ho motho ya dulang a disitse ngwana wa hae moo a ka reng o tseba metsamao ya hae. E re ba tle re ikutlwele baneng.